

Vergaderjaar 2012–2013

28 625

Herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Nr. 163

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 juni 2013

Hierbij ontvangt u de kwartaalrapportage over de stand van zaken van de onderhandelingen over de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) na 2013. Deze kwartaalrapportage heeft betrekking op de periode maart tot en met 10 juni 2013.

De kwartaalrapportage wordt opgesteld naar aanleiding van het AO Behandelvoorbehoud GLB van 13 december 2011. Hierin is toegezegd dat uw Kamer elk kwartaal een GLB-voortgangsrapportage zal ontvangen tot de GLB-onderhandelingen zijn afgerond. Gezien de verwachting eind deze maand een politiek akkoord over het nieuwe GLB te bereiken, is deze kwartaalrapportage de laatste die ik u stuur over de onderhandelingen over de hervorming. Uiteraard zal ik u vervolgens periodiek informeren over de implementatie van het GLB.

In deze rapportage kijk ik terug op de vorderingen van het lers voorzitterschap tot nu toe. Het lerse voorzitterschap staat in het teken van het bereiken van een politiek akkoord over het GLB. Op 19 maart jl. is de Landbouwwraad gekomen tot een algemene oriëntatie ten aanzien van de hervorming van het GLB. Hierover heb ik uw Kamer reeds uitgebreid geïnformeerd middels het verslag van deze Raad (Kamerstuk 21 501-32, nr. 699). In deze kwartaalrapportage wil ik dan ook vooral ingaan op de ontwikkelingen die zich sinds die tijd hebben voorgedaan.

Allereerst zal ik een terugblik geven op het proces en het verloop van de trilogie tussen Raad, Europese Commissie en Europees Parlement (EP). Ook komt de voortgang van de vier GLB-verordeningen aan bod: directe betalingen, integrale gemeenschappelijke marktordening, plattelandsbeleid en de horizontale verordening. Vervolgens zal ik ingaan op de ontwikkelingen omtrent het Meerjarig Financieel Kader (MFK) voor zover verband houdend met het GLB. Tot slot zal ik u informeren over de maatschappelijke dialoog die ik met verschillende partijen voer.

Mijn inzet voor de aanstaande Landbouw- en Visserijraad van 24 en 25 juni a.s. treft u aan in de geannoteerde agenda Landbouw- en Visserijraad die ik uw Kamer zal toesturen.

Procesbeschrijving trilogie

Het lers voorzitterschap heeft zichzelf ten doel gesteld een politiek akkoord te bereiken over het nieuwe GLB. Hiertoe heeft het voorzitterschap al een aantal forse schreden gezet. Een belangrijke mijlpaal was het bereiken van de algemene oriëntatie inzake van de Raad het nieuwe GLB op 19 maart jongstleden. Dit standpunt vormt het mandaat voor het lers voorzitterschap voor de onderhandelingen met de Europese Commissie en het EP in de trilogie. In de Landbouw- en Visserijraden van april en mei jl. en de informele Landbouwraad heeft het voorzitterschap verslag gedaan over de voortgang van de onderhandelingen en verkend in welke mate de Raad flexibiliteit kan tonen. Het voorzitterschap handelt tot op heden binnen het haar toegekende mandaat.

Voortgang van de vier GLB-verordeningen

In de trilogie tussen de Raad, het EP en de Europese Commissie worden alle verordeningen artikelgewijs besproken. Over het algemeen bestaat er op de meeste onderdelen van de diverse GLB-verordeningen geen groot verschil van standpunt. Op een aantal belangrijke punten bestaat echter nog geen overeenstemming. Deze onderwerpen zijn door het voorzitterschap geoormd als onderwerpen die zodanig van belang zijn dat die tijdens de Landbouw- en Visserijraad van 24 en 25 juni zullen worden besproken. Hieronder zal ik per verordening de voor mij belangrijkste (openstaande) punten toelichten.

Directe Betalingen

Er is in de trilogie veel aandacht uitgegaan naar de directe betalingen. Op diverse punten bestaat op dit moment nog geen overeenstemming tussen de Raad, het EP en de Europese Commissie. Ik verwacht dat vanwege de grote belangen pas in de laatste fase van de onderhandelingen een besluit zal vallen.

In het bijzonder geldt dit voor de vergroening van de directe betalingen, de – al dan niet verplichte – regelingen voor jonge boeren en kleine ontvangers, gekoppelde betalingen en de mate waarin een gelijke hectarebetaling dient te worden bereikt (interne convergentie). Overige onderwerpen van belang zijn: de definitie van actieve boer, uitsluitingsmogelijkheden van gronden met een niet-agrarische hoofdfunctie en het gebruik van een referentiejaar voor deelname aan het GLB.

Ik streef naar een ondernemersgerichte invulling van de vergroening met de mogelijkheid voor equivalente alternatieven zoals certificering. Daarnaast is voor mij is een verplichte regeling voor jonge boeren belangrijk.

Integrale Gemeenschappelijke Marktordening

De trilogie zijn ook voor de Integrale Gemeenschappelijke Marktordening van start gegaan. Tot op heden is er nog weinig overeenstemming tussen de Raad en het EP over de gewenste aanpassingen aan de Integrale Gemeenschappelijke Marktordening. Dit geldt in ieder geval voor de volgende punten: de vormgeving en inrichting van een vangnet in tijden van lage prijzen, de opbouw van de berekening van de referentieprijzen, mededinging, en de rol van producentenorganisaties.

In de vorige kwartaalrapportage GLB van 8 maart jl. (Kamerstuk 28 625, nr.159) heb ik gemeld dat ik bij de aanvang van het lers voorzitterschap

heb aangegeven dat het markt- en prijsbeleid beperkt moet blijven tot een vangnet in crisissituaties. Verder vind ik het belangrijk om vast te houden aan de afschaffing van zuivelquotering en suikerquotering.

Plattelandsbeleid

Een belangrijk nog openstaand thema van de Plattelandsverordening is de afbakening van de vergroeningsmaatregelen van de Verordening Directe Betalingen ten opzichte van de agro-milieubetalingen binnen het plattelandsbeleid (bijvoorbeeld agrarisch natuurbeheer). Daarbij speelt de vraag hoe «dubbele betalingen» kunnen worden voorkomen.

Horizontale verordening

In de trilogie is op veel punten uit de Horizontale Verordening grote vooruitgang geboekt, onder meer op het vlak van het financiële beheer en verantwoording, het geïntegreerd beheers- en controle systeem (GBCS), monitoring en evaluatie en cross compliance.

Op een aantal punten bestaat nog geen overeenstemming. Ik verwacht dat deze in de trilogie die nog gaan plaatsvinden voor een belangrijk deel kunnen worden opgelost. Dit geldt onder meer voor het bedrijfsadvies-systeem, de uitvoering van het mechanisme van financiële discipline, aanpassingen aan het perceelsregister als gevolg van de hervorming, en de transparantie van subsidiegegevens. Ik blijf hierbij streven naar eenvoudige en praktische oplossingen en maximale transparantie. Sanctieregels zijn nog niet aan de orde geweest.

Meerjarig Financieel Kader (MFK)

In de kwartaalrapportage GLB van 8 maart jl. (Kamerstuk 28 625, nr.159) heb ik u uitgebreid geïnformeerd over de uitkomsten van de Europese Raad van regeringsleiders op 7 en 8 februari 2013 over de Europese begroting voor de periode 2014–2020. Daarin ben ik ook ingegaan op de gevolgen van het akkoord voor het GLB en de verwachte ontvangsten van Nederland.

Op 13 maart heeft het EP zijn onderhandelingsmandaat voor het MFK vastgesteld. Prioriteiten voor het EP zijn maximale flexibiliteit (tussen uitgavencategorieën en tussen jaren), een verplichte en alomvattende tussentijdse *review* van het MFK en een routebeschrijving voor de hervorming van het systeem van eigen middelen. Bovendien stelt het EP als voorwaarde voor een akkoord over het MFK dat er overeenstemming is over een aanvullende begroting voor 2013 van 11,2 miljard euro om aangevane verplichtingen (bij onder andere structuurfondsen, onderzoek en innovatie en plattelandsontwikkeling) te dekken.

De Nederlandse inzet is om zo dicht mogelijk bij het MFK-akkoord van de Europese Raad van 8 februari te blijven. De onderhandelingen met het EP zijn op dit moment nog niet afgerond. Zowel de Raad, de Europese Commissie als het EP streven naar een akkoord aanstaande juni of juli.

Maatschappelijke dialoog

De hervorming van het Europees landbouwbeleid vindt in Nederland plaats tegen de achtergrond van een actieve maatschappelijke dialoog, zowel on- als offline. Er zijn in dat verband diversie activiteiten georganiseerd en er is een applicatie ontwikkeld waarmee agrarisch ondernemers de mogelijke gevolgen van de voorgestelde GLB-wijzigingen voor hun bedrijf kunnen simuleren. Deze zogenaamde «GLB-check» is al ongeveer 10.000 keer gebruikt. Ook voor de website www.toekomstGLB.nl is veel

belangstelling met gemiddeld bijna 5000 bezoekers per maand. Op deze wijze houd ik belanghebbenden en belangstellenden betrokken en geïnformeerd.

De staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijkma